

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

28.01.2020

г. Заинск

№ 30

**«Татарстан Республикасы Зэй
муниципаль районында документларның
мәжбүри муниципаль нөсхәсе турында
нигезләмәне раслау хакында»**

«Китапханә эше турында» 1994 елның 29 декабрендәге 78-ФЗ номерлы Федераль закон, «Документларның мәжбүри нөсхәсе турында» 1994 елның 29 декабрендәге 77-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасы документларның мәжбүри нөсхәсе турында» 2005 елның 18 гыйнварындагы 5-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Уставына таянып, Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Башкарма комитеты

карап бирә:

1. Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районахында документларның мәжбүри муниципаль нөсхәсе турында нигезләмәне күшүмтә нигезендә расларга.

2. Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районы Башкарма комитети оештыру бүлегенә әлеге каарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының pravo.tatarstan.ru рәсми порталында һәм Зэй муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

3. Әлеге карап рәсми басылып чыккан көннән үз көченә керә.

4. Каарның үтәлешен контролльдә тотуны Башкарма комитет житәкчесенең социаль мәсьәләләр буенча урынбасары А.В. Чапковка йөкләргә.

Башкарма комитет житәкчесе

И. Ф. Хафизов

С.Ю. Ревина
3 27 43

Татарстан Республикасы Зэй
муниципаль районы Башкарма
комитетының
28.01.2020ел № 30
каарына күшүмтә

ДОКУМЕНТЛАРНЫҢ МӘЖБҮРИ МУНИЦИПАЛЬ НӨСХӘСЕ ТУРЫНДА НИГЕЗЛӘМӘ

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Документларның мәжбүри муниципаль нөсхәсе турында әлеге нигезләмә (алга таба - нигезләмә) «Китапханә эше турында» 1994 елның 29 декабрендәге 78-ФЗ номерлы Федераль закон, «Документларның мәжбүри нөсхәсе турында» 1994 елның 29 декабрендәге 77-ФЗ номерлы Федеरаль закон, «Татарстан Республикасы документларының мәжбүри нөсхәсе турында» 2005 елның 18 гыйнварындагы 5-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә эшләнгән.

Нигезләмә Татарстан Республикасы Зэй муниципаль районында документларның мәжбүри муниципаль нөсхә төрләрен, аларны тапшыру, бүлү һәм куллану, житештерүчеләрнең һәм алучыларның категорияләрен, аларның хокукларын, бурычларын һәм жаваплылыгын билгели торган документларның (алга таба – мәжбүри нөсхә) мәжбүри муниципаль нөсхәсен формалаштыру системасын билгели.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәгө төп төшөнчәләр кулланыла:

- мәжбүри муниципаль нөсхә – әлеге нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә һәм күләмдә түләүсез тапшырылырга тиешле документларның, шул исәптән Зэй муниципаль районы территориясендә эшләнгән рәсми документларның нөсхәләре;

- документларны житештерүче (алга таба - житештерүче) - оештыру-хокукий рәвешенә һәм милек рәвешенә бәйсез рәвештә, жирле үзидарә органнарын да кертеп, төрле төрдәге документларны бастырып чыгаручы һәм таратучы юридик зат: нәшриятлар, полиграфия предприятиеләре, башка басма оешмалар һәм учреждениеләр, массакүләм мәгълүмат чаралары редакцияләре, туган якны өйрәнү характеристындагы төрле документлар төрләрен чыгаручы башка оешмалар;

- документларны алучы (алга таба - алучы) - мәжбүри жирле экземплярны түләүсез алу, саклау һәм жәмәгать куллануы хокукина ия зат;

- туган якны өйрәнү документы - авторлык яки эчтәлек билгеләре буенча Зэй муниципаль районы территориясенә мөнәсәбәтле документ.

2. МӘЖБҮРИ НӨСХӘ СИСТЕМАСЫНЫң МАКСАТЛАРЫ ҢӘМ БУРЫЧЛАРЫ

2.1. Жирле үзидарәгә мәгълүмати ярдәм күрсәтү, шул исәптән халық арасында жирле үзидарә идеяләрен, принципларын һәм бурычларын популярлаштыру.

2.2. Китапханәдән файдаланучыларга һәм район халкына фондка кергән барлық төр документлар турында мәгълүмат бири.

2.3. Зәй муниципаль районының региональ документлар фонды өлеше буларак жирле басмалар фондын һәм туган якны өйрәнү документлары фондын формалаштыру.

2.4. Укучыларга мәгълүмати-библиография һәм китапханә хезмәте күрсәтүдә туган якны өйрәнү фондын куллану.

2.5. Зәй муниципаль районының «Үзәкләштерелгән китапханәләр система» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесендә мәжбүри экземплярларны исәпкә алу, теркәү һәм саклау эшен оештыру.

2.6. Ижтимагый куллану һәм мәгълүмат алмашу өчен белешмә-библиография, статистика һәм башка мәгълүматлар базаларын булдыру.

3. МӘЖБҮРИ ЭКЗЕМПЛЯР СОСТАВЫНА КЕРҮЧЕ ДОКУМЕНТЛАРНЫң ТӨРЛӘРЕ

3.1. Мәжбүри нөсхә составына текст һәм электрон басмалар рәвешендә чыгарылган түбәндәгे документлар төрләре керә.

3.1.1. Норматив, оештыру-боеру яки мәгълүмати характерга ия һәм түбәндәгө мәгълүматны үз эченә алган жирле үзидарә органнары исеменнән бастырылган рәсми документлар:

- жирле үзидарә органнары житәкчеләренен рәсми визитлары һәм эш сәфәрләре турында;

- Татарстан Республикасы Зәй муниципаль районы жирле үзидарә органнарының рәсми төстә басылып чыгарга тиешле норматив хокукий актлары.

Массакүләм мәгълүмат чараларында рәсми документларны бастырып чыгару һәм аларны мәгълүматларның электрон базаларына кертү факты мәгълүматны теләсә кайсы башка рәвештә алучыларның гарызнамәсе (язма яисә телдән) нигезендә бирүдән баш тарту өчен нигез була алмый;

- жирле үзидарә органнарының норма билгеләү һәм идарә итү эшчәнлеге турында статистик һәм жыелма мәгълүмат, шул исәптән:

- районның социаль-икътисадый үсеш концепцияләре, район эшчәнлегенең төрле юнәлешләрен (максатчан, комплекслы) үстерү программалары, алардан файдалану турында хисаплар (еллык, квартал);

- жирле үзидарә органнары структурасы һәм эш тәртибе турында белешмә мәгълүматны үз эченә алган документлар: жирле үзидарә органнары структурасы тасвиrlамасы, аларның эшчәнлегенең төп юнәлешләре, вазыйфаи затларның фамилияләре, аларның эш адреслары һәм телефоннары, халық белән эшләү режимы.

3.1.2. Зэй районы территориясендэ житештерүчелэр тарафыннан өзөрләнгән һәм эчтәлеге буенча туган якны өйрәнү төшөнчәләренә җавап бирә торган, шул исәптән экология, сәламәтлек саклау, санитария, демография, мәгариф, мәдәният, шулай ук жинаятычелек торышы турында гомумиләштерелгән яки статистик мәгълүматны үз эченә алган документлар.

3.2. Элеге нигезләмә түбәндәге документлар төрләренә қагылмый:

- яшерен, конфиденциаль һәм шәхси характердагы, Россия Федерациясе законнары, Татарстан Республикасы һәм Зэй муниципаль районы норматив хокукий актлары нигезендә башка файдалану мөмкинлеге чикләнгән документлар.

- жирле үзидарә органнарының рәсми материалларыннан тыш, архив документлары, эшлекле житештерү документлары һәм бер генә данәдә өзөрләнгән башка документлар;

- идарә итү һәм техник документация (формулярлар, файдалану буенча инструкцияләр, бланк продукциясе) һәм дәүләт теркәвенә, исәпкә алынмый торган һәм ижтимагый кыйммәткә ия булмаган утилитар билгеләнештәге шуңа охшаш материаллар;

- электрон исәпләү машиналары өчен программ продуктлар булган электрон документлар;

- Зэй районы территориясендә полиграфия һәм башка басма оешмалар һәм учреждениеләр тарафыннан өзөрләнгән, әмма эчтәлеге буенча туган якны өйрәнү документы төшөнчәсенә туры килми торган документлар.

4. ДОКУМЕНТЛАРНЫ ЖИТЕШТЕРҮЧЕЛӘРНЕҢ БУРЫЧЛАРЫ ҺӘМ ХОКУКЛАРЫ

4.1. Житештерүчеләр әлеге Нигезләмә белән билгеләнгән тәртиптә һәм санда алучыга документларның мәжбүри нөсхәләрен түләүсез тапшырырга (китереп бирергә, җибәрергә) тиеш.

4.2. Житештерүчеләр мәжбүри экземплярга керүче документларның үзкыйммәтенә мәжбүри экземплярларны өзөрләү, бастырып чыгару (чыгару) һәм китерү (җибәрү) чыгымнарын кертә.

4.3. Мәжбүри экземплярны тулы һәм үз вакытында тапшыру житештерүчеләргә гарантияли:

- мәжбүри экземплярлар турында мәгълүматны район халкына житкерү һәм документларның киң җәмәгатьчелек өчен ачык булуын тәэммин итүне;

- аларның продукциясенә қагылышлы фактографик һәм статистик мәгълүматларны түләүсез бирүне.

5. МӘЖБҮРИ ЭКЗЕМПЛЯРНЫ АЛУЧЫЛАРНЫҢ ХОКУКЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

5.1. Алучы булып Татарстан Республикасы Зэй районының «Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе тора.

5.2. «Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесе билгеләнгән төр документларның мәжбүри нөсхәләрен әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә һәм санда алу хокуына ия.

5.3. Алучылар таләбе буенча дефектлы мәжбүри нөсхәләр житештерүче тарафыннан бер ай эчендә алыштырыла.

5.4. Алучыга түбәндәге бурычлар йөкләнә:

- исәпкә алуны, саклауны һәм алардан файдалануны тәэммин итү;
- житештерүчеләрдән алына торган документлар төрләрен сайлап алу һәм аларны, документларның уникальлеге критериен исәпкә алып, бүлү;
- мәжбүри нөсхәнен яңасы килү турында халықка мәгълүмат житкерү;
- кулланучылар өчен мәжбүри нөсхәдән һәркем файдалана алырлык булуны һәм мөмкинлекне тәэммин итү;
- мәгълүматлар базасына һәм электрон каталогларга мәжбүри нөсхәләр турында библиографик мәгълүматны керту;
- мәжбүри нөсхәнен үз вакытында керүе һәм тулы булуына контроль.

6. ЖИТЕШТЕРҮЧЕЛӘРНЕҢ МӘЖБҮРИ НӨСХӘНЕ ТАПШЫРУ ТӘРТИБЕ

6.1. Житештерүче мәжбүри нөсхәне тапшыруны алучы белән телдән яки язмача килешү нигезендә башкара.

6.2. Житештерүче тарафыннан мәжбүри экземплярларны тапшыру сроклары - беренче тираж партиясе дөнья күргән көндә.

6.3. Житештерүчеләр Зәй районының «Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесенә (Чапаев ур., 1 бина, тел. 8(5558) 7-28-67, эл. адрес – zaibib@mail.ru) бер мәжбүри нөсхәне тапшыра (китереп бирә, жибәрә).

7. МУНИЦИПАЛЬ КИТАПХАНӘЛӘР АРАСЫНДА МӘЖБҮРИ НӨСХӘНЕ АЛУ ҺӘМ БҮЛҮ ТӘРТИБЕ

7.1. Житештерүчеләрдән мәжбүри экземплярны алу һәм аны бүлү буенча жаваплылык Зәй районының «Үзәкләштерелгән китапханәләр системасы» муниципаль бюджет мәдәният учреждениесенә йөкләнә.

7.2. Отбор получаемых от производителей видов документов и их распределение в библиотеки производится с учетом критерия уникальности: ценные документы, которые будут храниться только в фондах одной библиотеки в силу их специфического назначения и ограниченной сферы применения. Житештерүчеләрдән алына торган документларны сайлап алу һәм аларны китапханәләргә бүлү уникаль критерийны исәпкә алып башкарыла: кыйммәтле документлар, аларның маxсус билгеләнеше һәм кулланылыши чикләнгән булу сәбәпле, бары тик бер китапханә фондларында гына сакланачак.

8. МӘЖБҮРИ НӨСХӘНЕҢ КҮЧЕРМӘСЕ

8.1. Физик һәм юридик затларга китапханә-мәгълүмати хезмәт күрсәту максатларында мәжбүри нөсхәнен құчermәсен алу авторлық хокуки һәм катнаш хокуклар турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен, интеллектуаль милекне саклый торған башка нормаларны үтәп гамәлгә ашырыла.

8.2. Алучы аның юридик һәм физик затлар заявкалары буенча түләүле құчermәсен тәэмин итә.